

Opšti podaci o nastavnoj jedinici	
Predmet	Srpski jezik i književnost
Naziv nastavne jedinice	Marko pije uz ramazan vino
Razred	I
Autor nastavne jedinice	Jelena Kilibarda
Škola	Tehnička škola Užice
Tip časa	obrada
Nastavne metode	dijaloška, rad na tekstu
Oblici rada	frontalni, grupni
Ciljevi (ukratko navesti ciljeve koji se žele postići navedenim aktivnostima)	<ul style="list-style-type: none"> - Utvrđivanje i proširivanje znanja o Marku Kraljeviću kao istorijskoj ličnosti i epskom junaku; - Tumačenje Markovog lika u ovoj pesmi i povezivanje novih saznanja sa prethodnim (uočavanje ambivalentnosti lika); - Analiza kompozicije pesme; - Kritičko rasuđivanje o liku Marka Kraljevića; - Upoznavanje sa elementima verskog praznika Turaka.
Ishodi (taksativno navesti kakve ishode očekujemo posle navedenih aktivnosti, tj. šta će učenici svojiti/razumeti/osvestiti/uraditi posle aktivnosti)	<ul style="list-style-type: none"> - Učenici će utvrditi i proširiti znanje o Marku Kraljeviću kao istorijskoj ličnosti i epskom junaku; - Tumačeći Markov lik učenici će uočiti prisustvo pozitivnih i negativnih osobina i time proširiti (izmeniti) sliku koju su imali o ovom junaku – kritičko rasuđivanje; - Uočiće situacije kršenja prava i nasilja u tekstu i rasvetliće ih iz današnje perspective; - Učenici će steći dodatna znanja o ramazanu;
Tok časa (navesti scenario nastavne jedinice, tj. uvodne, centralne i završne aktivnosti. Odrediti i orijentacioni vremenski okvir za aktivnosti – navesti trajanje aktivnosti u minutima)	<p>Uvodni deo časa (8 minuta)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Učenici iznose asocijacije vezane za Marka Kraljevića (uz asocijaciju navesti primer pesme). - Razgovor o Marku Kraljeviću kao istorijskoj ličnosti i njegovoj epskoj biografiji (uočiti razliku). <p>Glavni deo časa (32 minuta)</p> <p>Razgovor o ramazanu (učenici iznose ono što znaju, profesor po potrebi dopunjava, uspostavlja se paralela sa hrišćanskim</p>

postom). Čitanje pesme.

Grupni rad

Učenike podeliti u šest grupa, tako da po dve grupe dobiju ista pitanja. Profesor prati tok rada i daje potrebna uputstva.

1. grupa

- Kako Marko reaguje na careve zabrane?

Kako se ponaša prema Turcima (odže i adžije)? Prokomentarišite.

(Učenici uviđaju da je Markovo ponašanje neprihvatljivo jer ne poštuje prva pripadnika druge veroispovesti i ponaša se nasilno.)

- Šta se postiže time što se ovi stihovi više puta ponvljaju? (značenjski i formalno)

- Kako se Marko ponaša prema carevim glasnicima? Prokomentarišite.

(Učenici će uočiti da se Marko ponaša agresivno i nasilno prema ljudima koji mu samo prenose carevu poruku.)

2. grupa

- Kako Marko obrazlaže svoje postupke?

Da li iznosi realne razloge svog ponašanja? Obrazložite.

(Marko mudro odgovara i brani svoja prava, osim u slučaju kada obrazlaže zašto tera Turke da sa njim piju.)

- Da li iz današnje perspektive (imajući u vidu današnje vrednosti) sve njegove postupke možemo nazvati junačkim? Objasniti.

Grupišite postupke u dve grupe (pozitivni i negativni).

(Učenici će kao negativne postupke uočiti teranje Turaka da piju vino iako im to vera zabranjuje, kao i nasilničko ponašanje prema carevim glasnicima.)

3. grupa

-Uočite gradacijski postupak u pesmi i izvojte njegove elemente.

-Analizirajte susret Marka sa carem.

U kakvom su oni odnosu? Zašto je za narodnog pevača bitno da se Marka plaši i sam car?

(Učenici će zaključiti da je to zbog toga što je porobljeni narod u Marku video svog zaštitnika, jedinog ko može da pobedi Turke, makar to bilo samo u pesmi.)

Učenici iznose svoje zaključke i obrazlažu ih. Pošto su po dve grupe učenika imale iste zadatke, moguća su različita rešenja, pa će ih učenici komentarisati i dopunjavati. Nastavnik sumira rad

grupa i daje povratnu informaciju.

Osvrt na asocijacije sa početka časa, uz dodavanje novih (dopunjavanje slike o Marku).

Nastavnik daje povratnu informaciju da u tadašnjem vremenu Marko ne bi bio nazvan nasilnikom, osobom koja krši prava drugih, ali iz pozicije današnjih vrednosti Markovo ponašanje u nekim situacijama dobija i druge, neprihvatljive odlike.

Završni deo časa (5 minuta)

Učenici dobijaju zadatak da, iz današnje perspektive, u tekstu uoče delove koji se odnose na:

- pravo na različitost (slobodu veroispovesti);
- pravo na slobodu izbora;
- ugnjetavanje drugih i drugačijih;
- nasilje.

Napomena: Uz diskusiju o zaključcima do kojih su učenici došli istaći značaj Marka Kraljevića u kontekstu porobljene Srbije. (Položaj naroda stvara potrebu za pojavom junaka koji bi ga zaštitio. Želja da taj junak bude potpuno nadmoćan u odnosu na Turke dovodi do toga da u nekim situacijama njegovo ponašanje, gledano iz današnje perspektive, deluje nasilnički. To ne dovodi u pitanje njegovo junaštvo, hrabrost i odlučnost u zaštiti porobljenog naroda.)

Elementi interkulturalnosti u nastavnoj jedinici (detaljno navesti šta su sve elementi koji ukazuju na različitost i uvažavanje različitosti u određenoj nastavnoj jedinici, na koje sve načine nastavna jedinica podstiče učenike da razmišljaju o različitostima i da se decentriraju iz svoje tačke gledišta)

Učenici će se upoznati sa jednim od elemenata islamske kulture.

Tumačeći postupke turskog cara i Marka Kraljevića razmišljaće o potrebi da se poštuju različitosti.

Senzibilizacija za uočavanje: pravo na različitost (slobodu veroispovesti), pravo na slobodu izbora, ugnjetavanje drugih i drugačijih, nasilja.

Materijal (taksativno navesti materijale koji se koriste za realizaciju nastavne jedinice, a primerak svakog materijala dostaviti u prilogu).

Tekst pesme „Marko pije uz ramazan vino“
Kartice sa pitanjima za grupe
Flip-čart papiri za rad grupa